

Saco
Box 2206
103 15 Stockholm

Vårt datum
2024-01-12

Vårt Dnr:
ÄRD-31189-
R3C6Z1

Ert Dnr:
R 53.23

Remissyttrande

Övergångsrestriktioner – ökat förtroende för offentlig verksamhet

Sveriges Ingenjörer inkommer med yttrande över betänkandet Övergångsrestriktioner - ökat förtroende för offentlig verksamhet, SOU 2023:45

Sveriges Ingenjörer ansluter sig till Saco-S remissvar. Sveriges Ingenjörer önskar särskilt betona nedanstående.

Allmänna synpunkter

Sveriges Ingenjörer konstaterar att det är ett samhällsintresse av stor vikt att staten, kommuner och regioner utgör attraktiva arbetsgivare och att kompetensförsörjningen för det allmänna inte i onödan försvåras genom anställningsvillkor som framstår som mindre attraktiva. Sveriges Ingenjörer uppfattar det vidare som angeläget för en allsidig kompetensförsörjning att arbetstagare rör sig mellan offentlig och privat tjänst genom yrkeslivet och att sådana karriärsteg inte försvåras mera än vad som verkligen kan motiveras i det enskilda fallet.

Sveriges Ingenjörer noterar vidare att det föreligger särskilda utmaningar för att höja den svenska försvarsförmågan och att dessa utmaningar inte sällan är kopplade till en utmanande rekryteringssituation. I en turbulent samtid där ett påtagligt nyanställningsbehov konstaterats inom försvarsområdet är det särskilt angeläget att en anställning eller ett uppdrag inom detta område inte framstår som mindre attraktivt än andra alternativ.

Sveriges Ingenjörers synpunkter nedan ska läsas i ljuset av vad som nu anförts.

Lagens tillämpningsområde

Utredningens förslag

Utredningen föreslår en generell möjlighet för förvaltningsmyndigheter under regeringen att genom anställningsavtalet införa villkor om övergångsrestriktioner för samtliga i myndigheten anställda om risk för vissa uppställda kriterier föreligger. Utredningen förespråkar motsvarande möjlighet för kommuner, regioner samt kommunalförbund att införa övergångsrestriktioner genom anställningsavtalet.

Sveriges Ingenjörers synpunkter

Sveriges Ingenjörer anser att den reglering som beskrivs ovan riskerar att medföra att ett högre antal arbetstagare beläggs med övergångsrestriktioner än vad som är motiverat utifrån de syften som uppbär densamma. Även om det i författningskommentaren framgår att villkor om övergångsrestriktioner främst bör komma ifråga för högre befattningsinnehavare öppnar den föreslagna regleringen upp för att tillämpa sådana villkor för samtliga befattningskategorier. Något verkligt behov av en sådan omfattande möjlighet att införa restriktioner föreligger knappast enligt Sveriges Ingenjörers uppfattning. Det borde alltså enligt Sveriges Ingenjörers uppfattning kunna preciseras närmare i lag när övergångsrestriktioner ska kunna komma ifråga. En sådan ordning medför även en mera enhetlig tillämpning mellan olika arbetsgivare.

Anmälningsskyldighet vid övergång till annan än offentlig verksamhet

Utredningens förslag

Utredningen föreslår bl.a. att de arbetstagare som, genom beslut av arbetsgivaren, har villkor om övergångsrestriktioner i sitt anställningsavtal ska ha en skyldighet att innan arbetstagaren börjar ett nytt uppdrag eller en ny anställning i annan än offentlig verksamhet anmäla till sin arbetsgivare att arbetstagaren planerar att ta anställning eller uppdrag i denna verksamhet.

Sveriges Ingenjörers synpunkter

Den arbetstagare som åläggs att till sin arbetsgivare anmäla att han eller hon står i begrepp att lämna sin anställning riskerar att, om vederbörande trots

allt blir kvar i anställningen, inte ha samma löne- och karriärutveckling som annars vore fallet. Arbetstagaren ses helt enkelt inte längre av sin arbetsgivare som värd att satsa utbildningsresurser på eller som aktuell för en möjlig befordran. Att fullgöra anmälningsskyldigheten innan arbetstagaren faktiskt valt att lämna sin anställning är alltså ett vågspel för den enskilde arbetstagaren.

Det finns inte heller någon möjlighet att tacka ja till en anställning eller ett uppdrag innan frågan om restriktioner slutligt avgjorts eftersom tillträdesdatum i den nya verksamheten blir beroende av ett kommande beslut i frågan. Få arbetsgivare är beredda att träffa avtal om arbete utan att tillträdesdagen slutligt bestämts. Förskjuts tillträdesdatumet framåt kan det vidare vara på det sättet att den tilltänkt nya arbetsgivaren inte längre ser förutsättningar att kunna erbjuda den anställning eller det uppdrag som diskuterats och arbetstagaren av det skälet blir kvar i den tidigare anställningen.

De negativa konsekvenserna av anmälningsskyldigheten skulle kunna lindras av att anmälan inte för majoriteten av arbetstagarna skulle göras till den egna arbetsgivaren utan istället till en fristående nämnd.

Beslutet om övergångsrestriktioner

Utredningens förslag

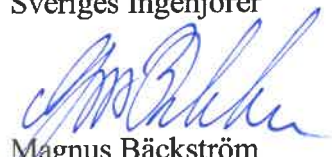
Övergångsrestriktioner ska meddelas om det, genom den information eller kunskap som en person förvärvat i allmän tjänst, finns en risk för ekonomisk skada för offentlig verksamhet, otillbörlig fördel för någon enskild, eller att allmänhetens förtroende för offentlig verksamhet skadas. För majoriteten av de som kan komma att omfattas av restriktioner är det arbetsgivaren som ska avgöra om sådana ska meddelas den enskilde. Ett sådant av arbetsgivaren fattat restriktionsbeslut kan överklagas och slutligt prövas i domstol.

Sveriges Ingenjörers uppfattning

Sveriges Ingenjörer konstaterar att de kriterier som ska avgöra om en viss person ska meddelas övergångsrestriktioner är allmänt hållna och lämnar stort utrymme för olika överväganden och att det sannolikt är svårt att precisera dessa kriterier närmare då en mängd olika hänsyn och omständigheter måste kunna beaktas inom ramen för bedömningen. Den nämndprövning som föreslås avseende vissa befattningshavare kommer sannolikt att ske på ett likvärdigt och rättssäkert sätt. Sveriges Ingenjörer befarar däremot att tillämpningen hos dem mängd arbetsgivare som genom den föreslagna regleringen anförtrotts att säkerställa att restriktioner inte meddelas annat än

då det är befogat riskerar att bli mindre enhetlig. Möjligheten att få ett beslut om restriktioner överprövat är inte till någon tröst för den som meddelats sådana utan grund och därigenom tvingats avstå från en anställning eller ett uppdrag eftersom en sådan prövning riskerar att dra ut på tiden på ett sådant sätt att restriktionstiden är tillända innan ett slutligt domstolsbeslut meddelats.

Sveriges Ingenjörer

Magnus Bäckström
Enhetschef/Förbundsjurist